

Oponentský posudek bakalářské práce Davida Blažka „ Autekologie lokální populace ještěrky zelené (*Lacerta viridis*) v Českém krasu“

Již podruhé jsem byl obdarován možností oponovat bakalářskou práci Davida Blažka. Mohu tedy posoudit nejen kvalitu samotné práce, ale výjimečně také to, zda sklidilo mé předchozí úsilí alespoň nějakou úrodu. A vypadá to věru, že sklidilo (mimo jiné počet přechodníků klesl na jediný!). Z předloženého textu je navíc patrné, že na první pohled nejzřetelnější změna, a to zkrácení práce z původních 76 stran na nyníšších 57, neprospělo pouze českým lesům, ale i jejímu obsahu, neboť jej nebylo dosaženo pouhým vymazáním kritizovaných pasáží (obvyklou to metodou dnešního studentstva), ale poctivou revizí textu. Někdy však k žádné změně nedošlo, proto se mohou některé body oponentury shodovat s předchozím hodnocením. Přesto se něco poznámek a dotazů najde:

- Nešťastný mi přijde už název, ona "lokální populace" je nakonec každá, možná by výraz "izolovaná" vystihoval situaci lépe (neboť z úvodu plyne, že toto měl autor na mysli)
- V metodice (str. 2) se píše o měření teploty „pomocí etanolového teploměru vždy na stejném, zastíněném místě lokality cca 1,5 m nad zemí“. Na str. 39 se pak mluví o „nejvyšší denní naměřené teplotě“. Jak autor věděl, že naměřil nejvyšší teplotu?
- Co znamená slovo „pravděpodobně“ ve větě „jedenkrát byl pravděpodobně při odchytu mláděte tomuto nechtěně zlomen ocas“ (str. 3)?
- V definici lovecké periody (str. 7) je chyba: „U dospělých samců a samic je to den po posledním pozorovaném páření“. Mělo být „počíná dnem...“
- Proč zkoumá autor znak "šířka báze ocasu"? Má to nějaký konkrétní důvod? Tento znak je totiž poměrně výrazně závislý na kondici zvířete. (str. 9)
- Autor uvádí při hodnocení počtu štítků krčního límce (str. 11), že „U samců se s největší frekvencí vyskytovalo 9 štítků (37,5 %), u samic 10 a 11 (po 33,5 %) a u mlád'at 10 (45 %)“. Z toho by vyplývalo, že mezi mlád'aty jsou s větší pravděpodobností samice. Může se počet štítků během růstu měnit?
- V tabulce X není součet procent všech kategorií roven 100% (a měl by).
- Zjištěné množství samic s regenerovaným ocasem (78%) je výrazně vyšší než udávané literární údaje. Jak si je autor vysvětluje, když sám uvádí, že predaci nepovažuje za významný faktor (str. 14 a 48)?
- Proč jsou v kapitole „Délka regenerátu“ uvedeny jen údaje pro samice?

- V kapitole 3.1.4. se hovoří o řadě barev mnoha odstínů. Bez nějaké referenční tabulky barev je informace o "žlutavějším odstínu" nebo „modrozelenosti" nedostatečná, neboť nemám pochyb, že například představy o „žlutozeleném nádechu" nejsou mezi populací zcela jednotné.
- Proč byl index Schnabelové počítán zvlášť pro dospělé a mlád'ata? A v případě, že to mělo důvod, proč nebyl rovněž počítán zvlášť pro samce a samice? Jak by takový postup mohl ovlivnit výsledek?
- Autor počítá hustotu populace (str. 26) s vědomím, že významnou část areálu tvoří biotop, na němž se ještěrky nevyskytují. Jak by výsledná hustota vypadala po eliminaci takového biotopu? Nejčastěji citovaný zdroj této práce (Fischer 2010) to udělal (str. 51).
- Obr. 21 a 23 – na grafu růstu mlád'at v období cca 20 dnů není nic vidět
- Autorovo tvrzení, že „růst délky ocasu u mlád'at je pozitivně alometrický oproti růstu délky těla“ (str. 29) není podpořen statistickým testem. Rozdíl 2,3% se nezdá příliš výrazný.
- Autor píše (str. 32), že „Většina dospělých jedinců, pozorovaných na lokalitě na sledovaném území, vykazovala rozmístění do individuálních domovských okrsků“. A kde pobývala zbývající menšina? Je možné žít mimo domovský okrsek? Jak si autor domovský okrsek zadefinoval?
- Stanovení velikosti domácího okrsku metodou maximálního polygonu se běžně používá, v tomto případě se ale domnívám, že výsledné hodnoty alespoň v případě některých samců výrazně ovlivňuje započítání nevhodného biotopu „udržovaného místa bez vegetace“. Jak se změní velikost po jeho odečtení?
- Celá kapitola 3.3.2. Biotop a lokalita patří do metodiky, snad až na jednu větu
- Součet všech sloupců v obrázcích 41a-e dává 34 dnů, přičtu-li jeden z března a jeden z října, jak vyplývá z textu, stále se nemohu dopočítat 39 dnů, uváděných v metodice. Kam se ztratily tři dny?
- V popisu soubojů samců se objevuje výraz „sociálně nižší zvíře“. Je toto spojení použito správně?
- V prvním řádku diskuze na str. 45 má být tab. XVIII místo XVII
- Literatura je poměrně nejednotně napsaná, některé časopisy jsou zkratkou, jiné ne, některé latinské názvy nejsou kurzívou atd.

Musím konstatovat, že přepracování spisu výrazně prospělo. Ubylo nejasných, nedůležitých, popřípadě nepodložených tvrzení, text je výrazně přehledněji strukturovaný. Je sice pravda, že díky poměrně malému množství odchycených nebo pozorovaných jedinců ještěrky zelené jsou závěry, které z práce plynou, poměrně těžko zobecnitelné a veškeré srovnání s publikovanou literaturou by mělo k tomuto faktu přihlížet, ale jako bakalářská práce je toto dílo vyhovující místním obyčejům. Tentokrát mohu s čistým svědomím přes výše uvedené nedostatky navrhnout hodnocení práce stupněm velmi dobře.

V Českých Budějovicích, 9/5/2013

Mgr. Michal Berec, Ph.D.

